

להשתדלות, הוא חי, „איש מצליח“, אבל יעקב אבינו התנהג ד' אתו בדרך הטבע, ע"כ חי' צריך להשתדלות בכל עניניו. וכמה לא חלי ולא מרגיש גברא דמרי' סייעי' ב).

ויבוא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי

הבית שם בבית. (ל"ט יא)

ובגמ' סוטה ל"ו, הובא ברש"י כאן, חד אמר לעשות צרכיו עמה, ולמדו זה ממה דכתיב, ואין איש שם בבית. וא"כ איך לא חי' נתירא יוסף מיחוד, אלא מכיון שלא הש' ונתיחד עמה, שמע מינה שבא הביתה לעשות צרכיו עמה.

מ ק ז

וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצוהו מן הכור. (מ"א יד)
לכל זמן, וכשמגיע קץ הזמן המיועד, הן לטוב והן למוטב, אין הקב"ה מתמהמה אף רגע אחד יותר על הזמן. מכיון שתם הזמן, שיוספה חי' צריך להיות בבית האסורים, הריצוהו במהירות הבזק מן בית האסורים, „ויריצוהו מן הכור“.

וכמו"כ כשתגיע העת לגאולתנו ופדות נפשנו, לביאת משיח צדקנו, לא נתמהמה אף רגע יותר על הזמן, אלא „פתאום יבוא“ ויריצו אותנו במהירות מן הגלות לארצנו הק' במהרה בימינו. א)

1234567

מ ע ש י ל מ ל ד

ב) נכנס אליו מר נפש מחוסר לחם לשפוך שית ורחשי לבבו על מצבו, והנה נתברר מתוך השיחה כי הרויח תמיד לפרנסת ביתו אם כי בדוחק, וזה לא כבר חמד להתעשר וקנה שטר גורל ממלכתי. והתפלל ביום ובלילה שה' יצליחו ותפלתו הועילה וזכה בגורל של עשרים אלף רובל. לא עברו ימים רבים ואבד את הונו בענין רע ונשאר עני ואין לו במה להחיות נפשות ביתו. נאנח הח"ח על גורלו המר, ואמר לו, כי לדאבונו אין בכחו לעשות מה עבורו. מפני כי בספר „חסד לאברהם“ כתוב על מאמרם ז"ל, שמכריזין על כל אדם אם יהי' עני או עשיר, שמכריזין ג"כ כמה ירויח בכל שבוע לפרנסתו, ומכיון שכבודו הרויח בכל שבוע כדי פרנסתו, למה הטריח את הקב"ה לזכותו בגורל? בגורל שזכה נתנו לו מן השמים פרנסה למשך כמה שנים למפרע, ובמה אוכל עכשיו לעזור?

א) ופעם אמר הנני „אשלח“ לכם את אליהו הנביא לא כתיב, אלא הנני „שולח“ פרושו שאליהו הנביא עומד הכן תמיד למלא שליחותו ולבשר גאולת ישראל, הדבר תלוי רק בנו. אנו צריכים להיות מוכנים לקבל פניו.

ו י ג ש

ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף. (מ"ה ג)

כמשך כל הזמן מאז באו בפעם הראשונה למצרים לשכור בר, ויוסף התנכר אליהם וידבר אתם קשות וחשדם במרגלים, שאלו איש לאחיו קושיות הרבה, מה זה ועל מה זה, חפשו עצות יהאשימו איש את אחיו. וכן בפעם השני' תמהו ושאלו, מה זה עשה א' לנו? עד ששמעו מפי אחיהם את שתי המלים הללו, „אני יוסף” ומיד סרו הקושיות, התמיהות והספקות, והענין נתברר להם כל הצורך.

כן כאשר ישמע העולם את שתי המלים „אני ד” יתרוצו כל הקושיות והתמיהות על הנהגת העולם, שהוא לכאורה לפלא בעינינו עד עתה, יתבררו ויתחוררו כל הענינים וראו כל בשר יחדו, כי יד ד' עשתה הכל לטובתנו.

אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה. (מ"ו ד)

וכן בדברי קבלה, למענכם שולחתי בבלה. וכן אמרו ז"ל, מגילה כ"ט א', כל מקום שגלו ישראל גלתה שכינה עמהם, גלו למצרים שכינה עמהם, גלו לכבל שכינה עמהם, ובעת צרה לישראל ואפי' ליחיד ד' עמו בצרתו, וכמו שאמר חכתוב עמו אנכי בצרה. ומכיון שהקב"ה צופה ומכיט בעין השגחתו, כי אין בכחם לסבול את התלאות יותר או שכבר שבו אליו בכל לבבם, מצוה תיכף שהצרות תסורינה, וכמו שמסוים הקרא „אחלצוהו ואכבדהו”, „ואורך ימים אשביעהו”.

וכן הוא במלכים א' קאפ' ח', בבקשת שלמה המלך ע"ה, כי יחטאו לך וגו' ואנפת בם ונתתם לפני אויב וגו' והשיבו אל לבם בארץ אשר נשבו שם ושכו והתחננו אליך בארץ שוביהם לאמר, חטאנו והעוינו רשענו וגו', ושמעת השמים מכון שבתך את תפלתם וגו' ונתתם לרחמים לפני שוביהם ורחמום. וכתוב אח"כ, ויאמר ד' אליו שמעתי את תפלתך ואת תחנונתך אשר התחננת לפני.

מ ע ש י ל מ ל ד

בימי חנוכה הי' מבליט את הנצחון הגדול של החשמונאים המועטים על היונים המרובים כתוצאה מהרעיון והרצון הנשגב לקדש שם שמים ברבים. לא תאות שלטון המריצם, לא שלטון ממשלתי על אויביהם היתה מטרתם, אף לא הרצון לכבש אותם, עשאם כז' אמיצים במלחמתם. רק הרעיון הקדוש לשחרר את הגשמה הישראלית מכבלי' ולטהר את רוח ישראל סבא, ולקדש שם ד'. ותפלת על הנסים מוכיחה „ואחרי כן באו בניך לדביר ביתך גו' להודות ולהלל לשמך הגדול”, הרי כי המטרה העיקרית למלחמתם ונצחונם היתה רק בשביל „להודות ולהלל לשמך הגדול”.